

ქალთა ჯანმრთელობა

ავტორები

ნინო ბერძული

*მეან-გინეკოლოგი
საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მაგისტრი
სამედიცინო კოორდინატორი
ჯონ სნოუს კვლევისა და სწავლების ინსტიტუტი*

სიუზან პლოპერი

*ტრენინგების კონსულტანტი
საერთაშორისო ჯანდაცვის კონსულტანტი
ჯონ სნოუს კვლევისა და სწავლების ინსტიტუტი*

აღნიშნული სახელმძღვანელო მომზადებულია ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) კავკასიის რეგიონალური ოფისის ფინანსური მხარდაჭერით (კონტრაქტი 114-A-00-03-00157-00) და ჯონ სნოუს კვლევისა და სწავლების ინსტიტუტის (JSI Research & Training Institute, Inc.) ურთიერთთანამშრომლობით.

სახელმძღვანელოში ასახული მოსაზრებები ეკუთვნის ავტორთა ჯგუფს და შესაძლოა USAID-ის შეხედულებებს არ ემთხვევოდეს.

წინასიტყვაობა

პირველადი ჯანდაცვის რგოლის ექიმთათვის ოჯახის დაგეგმვის კურსი მომზადდა ქალთა ჯანმრთელობის პროგრამის ფარგლებში. აღნიშნული პროგრამა დაფინანსებულია ამერიკის საერთაშორისო განვითარების სარგენტოს (USAID/Caucasus) კავკასიის რეგიონალური ოფისის მიერ.

პროგრამა ხორციელდება ჯონ სნოუს კვლევისა და სწავლების ინსტიტუტის (JSI Research & Training Institute, Inc) მიერ.

წარმოდგენილი სახელმძღვანელო განკუთვნილია პირველადი ჯანდაცვის რგოლში მომუშავე ექიმებისათვის. აღნიშნული სასწავლო კურსის მიზანია ცოდნისა და უნარჩვევების შეძენა ოჯახის დაგეგმვის სფეროში.

კურსი შეიცავს ძირითად ინფორმაციას ოჯახის დაგეგმვის მეთოდებზე და ასევე მოდულებს კომუნიკაციასა და კონსულტირებაზე. ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ კონსულტირება წარმოადგენს არსებით ელემენტს, რაც პაციენტს საშუალებას აძლევს დამოუკიდებლად გააკეთოს ფერტილურობასთან დაკავშირებული ინფორმირებული არჩევანი. კარგი კონსულტირება ასევე ხელს უწყობს პაციენტს, რომ მან შეარჩიოს ოჯახის დაგეგმვის მეთოდი, რომელიც ყველაზე უფრო შეესაბამება მის საჭიროებებს, მიიღოს არჩეული მეთოდის წარმატებულად გამოყენებისათვის საჭირო ინფორმაცია და თავი გაართვას მეთოდთან დაკავშირებულ მცირე პრობლემებსა თუ გვერდით მოვლენებს.

აღნიშნული სასწავლო კურსში მოცემული ბევრი კონცეფცია, უნარჩვევა და პრინციპები ასევე შესაძლებელია გამოყენებული იქნას იმ პაციენტების კონსულტირებისას, რომლებსაც რეპროდუქციულ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული სხვა პრობლემები აქვთ.

ჯონ სნოუს კვლევისა და სწავლების ინსტიტუტის სახელით გვინდა მადლობა გადავუხადოთ სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის, კლინიკური ეფექტურობის ცენტრის დირექტორს, მეან-გინეკოლოგთა ასოციაციის პრეზიდენტს, პროფესორ თენგიზ ასათიანსა და შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროს პოლიტიკის განყოფილების ხელმძღვანელის მოადგილეს ბ-ნ ზაზა ბოხუას იმ წვლილისათვის, რომელიც მათ შეიტანეს ამ სასწავლო კურსის შედგენაში.

ასევე, გვინდა მადლობა გადავუხადოთ ავტორთა ჯგუფს, სუზან პლოპერს, საერთაშორისო ჯანდაცვის კონსულტანტს ტრენინგების დარგში, აღნიშნული სასწავლო კურსის შექმნაში, და მასთან დაკავშირებული დიდი მხარდაჭერისა და გაწეული კონსულტაციისათვის, და ასევე ნინო ბერძულს, ექიმ მეან-გინეკოლოგს, პროგრამის სამედიცინო კოორდინატორს, რომელიც უძღვებოდა მთელ ამ პროცესს.

ვიმედოვნებთ, რომ ეს სასწავლო კურსი დახმარებას გაუწევს პირველადი ჯანდაცვის რგოლის ექიმებს ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული ხარისხიანი მომსახურების გაწევაში.

სარჩევი

სასწავლო პროგრამა

მოდული 1

შესავალი

წარდგენები და მოლოდინი, სემინარის საერთო მიზნები, ჯგუფური ნორმები, უკუგება, პრეტესტი

მოდული 2

ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული მომსახურების ხარისხი

ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული ხარისხიანი მომსახურებისათვის დამახასიათებელი ნიშნები, ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული მომსახურების გაწევის ხელისშემშლელი მიზეზები, ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული მომსახურების ხარისხი.

მოდული 3

ქალის რეპროდუქციული სისტემის ფიზიოლოგია

ქალის რეპროდუქციულ სისტემაში მონაწილე ორგანოების ანატომია და ფიზიოლოგია, საკვერცხის სტეროიდული ჰორმონები და მათი სასქესო სფეროზე ზემოქმედება, ქალის სქესობრივი მომწიფებისა და რეპროდუქციული პერიოდები, მენსტრუალური ციკლის ნეირო-ენდოკრინული რეგულაცია

მოდული 4

ბუნებრივი მეთოდები

ფერტილურობის ცოდნაზე დამყარებული მეთოდები, უპირატესობები და ნაკლოვანებები, მდგომარეობები, როდესაც უნდა იქნას გამოყენებული კონტრაცეპციის სხვა მეთოდი

მოდული 5

ლაქტაციური ამენორეის მეთოდი

შესავალი, ლამ-ის უპირატესობანი და ნაკლოვანებები, პაციენტთა სკრინინგი ლამ-ის გამოსაყენებლად, ინსტრუქციები პაციენტისათვის, მდგომარეობები როდესაც პაციენტი უნდა გადავიდეს სხვა კონტრაცეპტიული მეთოდის გამოყენებაზე

მოდული 6

ბარიერული მეთოდები

ბარიერული მეთოდების შესავალი, კონდომებისა და სპერმიციდების უპირატესობანი და ნაკლოვანებები; პაციენტები, რომელთათვისაც მისაღებია კონდომები და/ან სპერმიციდები; გვერდითი მოვლენების მართვა, მითითებები პაციენტებისათვის

მოდული 7

კომბინირებული ორალური და საინექციო კონტრაცეპტივები

შესავალი, უპირატესობები და ნაკლოვანებები, მდგომარეობები, რომლებიც კოკ დანიშვნისას მოითხოვენ სიფრთხილის დაცვას, კოკ ურთიერთქმედება სხვა მედიკამენტებთან, პაციენტის შეფასება, პაციენტები, რომელთათვისაც მიზანშეწონილია კოკ და კსკ გამოყენება, გვერდითი მოვლენები, სხვა პრობლემები და მათი მართვა, მოსალოდნელი პრობლემების გამაფრთხილებელი ნიშნები, ინსტრუქციები პაციენტებისთვის, პაციენტების მონიტორინგი

მოდული 8

პროგესტინული კონტრაცეპტივები

შესავალი, ძირითადი ინფორმაცია პროგესტინულ კონტრაცეპტივებზე, უპირატესობები და ნაკლოვანებები, მდგომარეობები, როდესაც საჭირო არის უსაფრთხოების ზომების მიღება, პროგესტინული კონტრაცეპტივების მიღებისას, პაციენტის შეფასება, გვერდითი მოვლენები, ინსტრუქციები პაციენტებს

მოდული 9

საშვილოსნოსშიგა საშუალება (სშს)

შესავალი, ძირითადი ინფორმაცია, უპირატესობები და ნაკლოვანებები, მდგომარეობები, რომლებიც სიფრთხილის ზომების დაცვას მოითხოვს სშს გამოყენებისას.

მოდული 10

გადაუღებელი კონტრაცეპცია

განმარტება და მიზანი, დოზა, დრო, მმოქმედების მექანიზმი და ეფექტურობა, შემდგომი კონტრაცეპცია

მოდული 11

ნებაყოფლობითი ქირურგიული კონტრაცეფცია

მოქმედების მექანიზმი, უპირატესობები და ნაკლოვანებები; კონსულტირება

მოდული 12

მშობიარობისშემდგომი და აბორტისშემდგომი კონტრაცეპცია

შესავალი, აბორტისშემდგომ პაციენტების კონსულტირების საჭიროება მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით, კონტრაცეპტული მეთოდები, მისაღები ქალებისათვის მშობიარობისა და აბორტის შემდეგ

მოდული 13

მოზარდთა კონტრაცეპცია

მოზარდთა კონტრაცეპცია, როგორც კონსულტირების დელიკატური სფერო, მოზარდებისათვის შესაფერისი და ყველაზე უფრო მისაღები კონტრაცეპციის მეთოდები, თითოეული მეთოდის უპირატესობანი და ნაკლოვანებები

მოდული 14

კონსულტირების ძირითადი პრინციპები

კონსულტირება და ინფორმირებული არჩევანი, განმარტება, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს ადამიანის ქცევაზე, ქცევის შეცვლის პროცესი, გადაწყვეტილების მიღების პროცესი, კონსულტირება ოჯახის დაგეგმვასთან დაკავშირებული ვიზიტის კონტექსტში, გამიგე-ს მეთოდი

მოდული 15

კომუნიკაცია

კომუნიკაციის ხელისშემშლელი მიზეზები, ხმის ტონი, გარემოებები, რომელიც ხელს უწყობს ოჯახის დაგეგმვის მსურველ პაციენტებთან დადებითი კომუნიკაციის დამყარებას, აქტიური მოსმენა არავერბალური კომინკაცია, პასიური მოსმენა, პერიფრაზირება, სიცხადის შემტანი კითხვები, ინტიმური კითხვები, დახურული და ღია ტიპის კითხვები, ჭორები, აქტიური მოსმენის კომპონენტების ინტეგრაცია, უკუგება

მოდული 16

შესავალი

პოსტ-ტესტი, კურსის შეფასების ფორმები